

STUDIEDAG 22 NOVEMBER 2023 10:30 - 17:30 uur

Heschel

Met de presentatie van het donateursboek van dit jaar:
Een bundel over Tora min haSjamajim van A.J. Heschel

Met de studiedag over de Joodse godsdienstfilosoof A. J. Heschel willen wij ter gelegenheid van ons 50-jarig bestaan twee van onze leraren eren: Yehuda Aschkenasy en Eli Whitlau. De focus ligt op Heschels belangrijke boek: *Tora min haSjamajim* (Tora uit de hemel). Heschel heeft een heel eigen kijk ontwikkeld op de wederkerige relaties tussen mens, God en wereld, in een dynamisch proces van scheppen, bevrijden en verlossen. In het bijzonder staan we stil bij de betrokkenheid en zorgzaamheid van God en de mensen voor welzijn en welvaart in de wereld en voor de bewoonbaarheid van de aarde.

Het ochtendprogramma is als volgt:

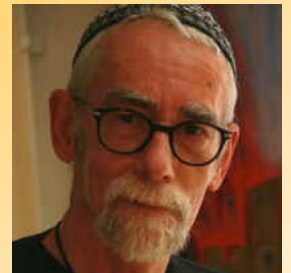
**10.50 - 11.25 Abraham Joshua Heschel
en de ballingschap van God**
door Marcus van Loopik

In dit verhaal zal de complexe vraag centraal staan, hoe we de idee van een almachtige en alwetende God kunnen verenigen met geloof in menselijke vrijheid en verantwoordelijkheid.

Antwoorden op deze vraagstelling zoeken we met Heschel niet in gedachtenconstructies van filosofen of dogmatici, maar in de op de praktijk van het leven gerichte ervaringswereld van de rabbijnen.

**11.45 - 12.20 Gebed en protest:
Abraham J. Heschel en Martin Luther King**
door Manuela Kalsky

Twee heel verschillende personen. De een wit en staande in de Joodse traditie, de ander zwart en staande in de christelijke traditie. Waardoor ontmoeten zij elkaar en trekken ze samen op in de strijd tegen racisme en antisemitisme? Wat verbindt hen? Hoe inspireren zij elkaar? En wat hebben beiden ons vandaag te zeggen?

Middagprogramma van deze studiedag:

Drie workshops

1. Tora min hasjamajiem opnieuw gelezen

Douwe van der Sluis, Henk Scholder, Niek de Wilde

In verleden en heden wordt een debat gevoerd over de betekenis van Heschels grote werk *Tora min hasjamajiem – Tora vanuit de hemel*. In wetenschappelijke kringen is er veel kritiek op Heschels methodologie. Het huidige debat wordt echter onder zowel aanhangers als critici gevoerd op basis van aanzienlijke overeenstemming over de bijzondere betekenis van zijn benadering. We maken in deze workshop gebruik van het werk van Avraham Walfish. Dialogisch onderzoeken we wat dat betekent voor het lezen van Heschels uitleg van rabbijnse teksten.

2. Een heilige stem

Esther van Eenennaam

Hoe openbaart God zich? In zijn boek *Tora vanuit de hemel* schetst Heschel twee perspectieven die met elkaar op spanning staan: dat van rabbi Jisjmaël en rabbi Akiva. We leren samen rond kernteksten en trekken de vraag ook door naar het heden: kun je Gods stem horen via Skype of Zoom?

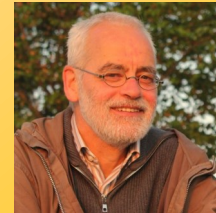
3. Profetisch bewustzijn en voortgaande openbaring

Eric Koster

In *Tora vanuit de hemel* laat Heschel zien hoe de Joodse traditie zich al vanaf de tijd van de Tannaïem uiteengezet heeft met meerduidigheid in de Tora-uitleg. Iedere generatie zoekt naar antwoorden op eigen vragen, kiest eigen wegen, innoveert en voegt zo toe aan de traditie. Maar hoe valt dat innoveren te legitimeren? Is er sprake van voortgaande openbaring? Is de geest van de profetie niet uit Israël verdwenen? Wat zegt Heschel daarover? Na een korte inleiding lezen we met elkaar een aantal passages uit zijn werk en gaan daarover in gesprek.

Douwe van der Sluis

Henk Scholder

Niek de Wilde

Esther van Eenennaam

Eric Koster

Muziek:

Gottfrid van Eck met Wilde Eend

Catering: Mira Roodenburg

Plaats van samenkomst:

De Thomas, Prinses Irenestraat 36 Amsterdam

Aanmelden via stichtingpardes@gmail.com

Deelname € 35,-

Graag tevoren overmaken op NL 80 RABO 0129 9836 59

t.n.v. Stichting PaRDeS o.v.v. 'Studiedag Heschel'.

Gottfrid van Eck met Wilde Eend

De Thomas, Prinses Irenestraat

Meer informatie: www.stichtingpardes.nl